

***Berosus fulvus* Kuwert, 1888 (Coleoptera, Hydrophilidae) Suomelle uusi vesikovakuoriaislaji**

Pekka Valtonen

Valtonen, P. 2010: *Berosus fulvus* Kuwert, 1888 (Coleoptera, Hydrophilidae) a water-beetle new to Finland. - Sahlbergia 16(1): 1-2. Helsinki, Finland, ISSN 1237-3273.

Berosus fulvus Kuwert, 1888 is reported as new to Finland based on the previously overlooked specimens in the collections of the author and of the Zoological Museum, Helsinki (MZH) both in two other private collections. The species is recorded from the provinces AI and Ab. Additionally, provincial records for *Berosus spinosus* (Steven, 1808) are given.

Pekka Valtonen, Kaukolankuja 2, 36200 Kangasala, Finland; pho.valtonen@lisanet.fi

Berosus fulvus kuvattiin Etelä-Ranskasta nimellä *B. (Acanthoberosus) guttalis* var. *fulvus*. Laji kuuluu runsaslajiseen, yli 250 lajia ja kolme alakuntaa käsittävään vesikovakuoriaissukuun. Suvun painopiste lajirunsauden osalta, yli 110 lajia, on Neotropiikissa. Euroopan lajistoon kuuluu kolmetoista lajia, joista 4 on varmuudella tavattu Pohjoismaista (Nilsson 1994; Silfverberg 2004).

Määrittäessäni Matti Aholan minulle toimittamia Etelä-Venäjäältä keräämiään kovakuoriaisia vertasin materiaalissa olleita *B. fulvus* -näytteitä erääseen kokoelmani lajiksi *B. spinosus* nimettyyn yksilöön. Tällöin totesin kaikkien vertailtavien yksilöiden olevan identtisiä. Tarkistaessani muutkin kokoelmani *B. spinosus* -nimisiksi määritetyt yksilöt havaitsin vain kolmen niistä olevan tätä lajia muiden seitsemän kuullessa lajiin *B. fulvus*.

Ulkoisina erottavina tuntomerkkeinä lajien kesken ovat hyvin tumma – musta labrum sekä lähes yksivärinen pronotum lajilla *B. fulvus* sekä muun pään värinen vaalea labrum ja keskiviivan molemmin puolin kapeahkoilla pitkittäistummentumilla varustettu pronotum lajilla *B. spinosus*. Lisäksi koiraan genitaalissa nimenomaan peniksen kärjen muodossa on selvä ero (Schödl 1991).

Tarkastaessani myöhemmin Helsingin Luonnontieteellisen Museon (MZH) suomalaisten kokoelmien *B. spinosus* -nimellä kulkeneet kaikkiaan 237 yksilöä totesin kahdeksan niistä olevan todellisuudessa lajia *B. fulvus* muiden ollessa oikein nimettyjä. Kaikki MZH:n *B. fulvus* -näytteet olivat peräisin Ahvenanmaalta (AI). Varsinais-suomalaiset (Ab) näytteet löytyivät Tom Clayhillsin ja Ilpo Mannerkosken yksityiskokoelmista.

***Berosus fulvus* Kuwert, 1888**

Seuraavassa esitän keruuajajärjestyksen mukaisen luettelon Suomesta kerätyistä tarkistamistani *B. fulvus* -näytteistä. Löytötietoja täydentävät, etiketeistä ilmenemättömät datat on ilmoitettu hakasulkeissa sekä muut mahdolliset näytteitä koskevat lisätiedot tavallisissa sulkeissa.

2 naarasta Jomala [13.7.1939, Ramsholmen]; Hellén; näyttenumerot 3257 ja 3261

1 koiras ja 3 naarasta Kökar 15.7.1941; Håkan Lindberg (näistä koiras ja yksi naaras samassa neulassa päällekkäin, toiset kaksi naarasta toisessa neulassa päällekkäin)

1 naaras Sottunga 19.7.1942; Håkan Lindberg

1 naaras Saltvik 2.8.1942; Håkan Lindberg (tässä neulassa oli alkuaan kaksi naarasyksilöä päällekkäin, joista toinen kuului lajiin *B. spinosus* ja joka siirrettiin toiseen neulaan)

1 naaras Hammarland 18.6.1989; Grid 6708:3098; Bovik; P. Valtonen

1 koiras ja 3 naarasta Eckerö 28.6.1989; Grid 67104:30916; kalliolätäkkö; P. Valtonen

1 naaras Vårdö 9.7.1996; Grid 6702:3134; Sandösund; P. Valtonen

1 koiras Föglö 30.6.1998; Grid 6682:3138; meren ranta; P. Valtonen

2 naarasta Houtskär 7.8.2007; Grid 6684:3171; Jungfruskär; I. Mannerkoski

Varsinais-Suomesta lajia on saatu valorysäpyynnein Houtskarın Jungfruskärin Österfladanilta 13.7.1994 3 yksilöä (Tom Clayhills) ja 7.8.2007 7 yksilöä (Ilpo Mannerkoski) sekä Korppoon Jurmosta 28.6.1995 1 yksilö (Tom Clayhills).

***Berosus spinosus* (Steven, 1808)**

Lajin levinneisyys Suomessa käsittää maakunnat Al (106 yksilöä MZH:ssa), Ab (50 yks.), N (72 yks.) ja St (1 yksilö MZH:n kokoelmassa tiedoin: Ytterö; V. Alava). Viimeksi mainittu maakunta puuttuu Hansenin (1987) julkaisun maakuntataulukosta.

Kiitokset

Parhaimmat kiitokseni Hans Silfverbergille (MZH) mahdollisuudesta tutkia MZH:n *Berosus* –näytteet sekä Hellénin Jomalan näytekysilöiden löytötietojen täydennyksestä. Lämpimät kiitokseni Ilpo Rutaselle käsikirjoitusta koskevista parannusehdotuksista. Lisäksi kiitän Tom Clayhillsiä ja Ilpo Mannerkoskea koolemissaan olevien *B. fulvus* -lajin yksilöiden löytötiedoista

Kirjallisuus

- Hansen, M. 1987: The Hydrophiloidea (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark. Fauna Entomologica Scandinavica 18. E. J. Brill / Scandinavian Science press Ltd, Leiden – Copenhagen, 254 s.
- Nilsson, A. 1994: Palpbaggarna *Berosus fulvus* och *B. spinosus* i Sverige (Coleoptera, Hydrophilidae). – Entomologisk Tidskrift 115: 65-66
- Schödl, S. 1991: Revision der Gattung *Berosus* Leach. 1. Teil: Die paläarktischen Arten der Untergattung *Enoplurus* (Coleoptera: Hydrophilidae). – Koleopterologische Rundschau 61: 111-135
- Silfverberg, H. 2004: Enumeratio nova Coleopterorum Fennoscandiae, Daniae et Baltiae. – *Sahlbergia* 9(1): 1-111